

Provincie Zeeland
Afdeling Welzijn
T.a.v. mevrouw P. Dieleman
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

Onderwerp : Jaarverslag 2018
Kenmerk :
Behandeld :
Bijlage(n) : 1
E-mail : @adbzeeland.nl

Goes, 20 maart 2019

Geachte mevrouw Dieleman,

Vandaag, op 21 maart, is het de *Internationale dag tegen Racisme en Discriminatie*. Anti Discriminatie Bureau Zeeland heeft deze dag opnieuw uitgekozen om haar jaarverslag uit te brengen.

Het afgelopen jaar is er weer hard gewerkt om de Zeeuwse meldingen over discriminatie te behandelen, om voorlichtingen te geven over uiteenlopende onderwerpen en om diverse projecten uit te voeren voor de Zeeuwse inwoners.

In 2018 heeft ADB Zeeland **110 meldingen** geregistreerd. U heeft hierover vorige maand al een brief gekregen waarin de bijbehorende cijfers over de meldingen gepresenteerd werden.

In dit jaarverslag wordt er dieper ingegaan op de meldingen van 2018 en ook ziet u een vergelijking met de voorgaande jaren 2016 en 2017. U krijgt een beter beeld van onze melders, bijvoorbeeld waar ze vandaan komen, en er is inzichtelijk gemaakt welke klachtenprocedures via ADB Zeeland zijn gelopen bij externe klachtencommissies en welke uitspraken er zijn geweest. Tot slot vertellen wij u meer over onze activiteiten en projecten.

Wij wensen u veel leesplezier. Mocht u naar aanleiding van dit jaarverslag vragen of opmerkingen hebben, dan vernemen wij dit uiteraard graag van u.

Met vriendelijke groet,
Namens ADB Zeeland.

Consulent discriminatiezaken

Jaarverslag 2018

Het afgelopen jaar hebben we ons wederom ingezet om discriminatie in Zeeland tegen te gaan. We behandelden meldingen vanuit verschillende gemeenten, op verschillende maatschappelijke terreinen en met verschillende achtergronden. Ook werkten we hard aan diverse projecten en activiteiten. Lees er alles over in dit jaarverslag.

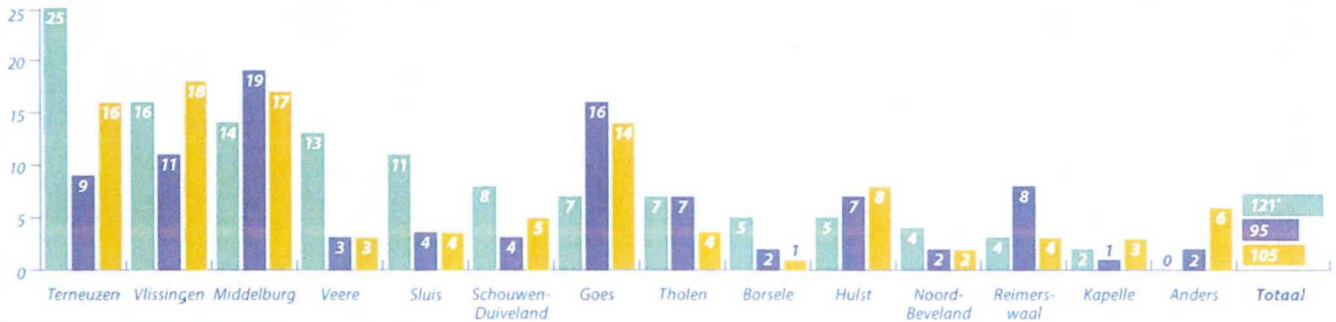
**Anti
Discriminatie
Bureau** ZEELAND

Cijfers meldingen

*Het aantal meldingen per gemeente is de optelsom van het aantal meldingen van inwoners van die gemeente en van meldingen met een plaats voorval in die gemeente van inwoners van elders

2018
2017
2016

Aantal klachten per gemeente

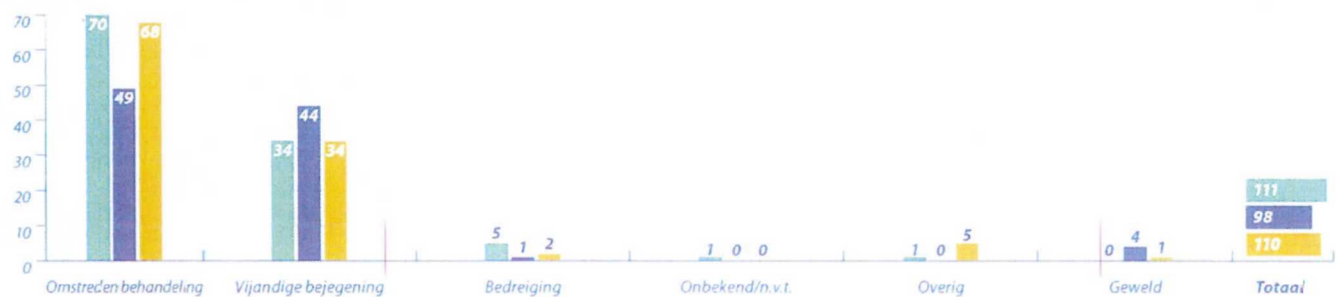
Discriminatiegrond

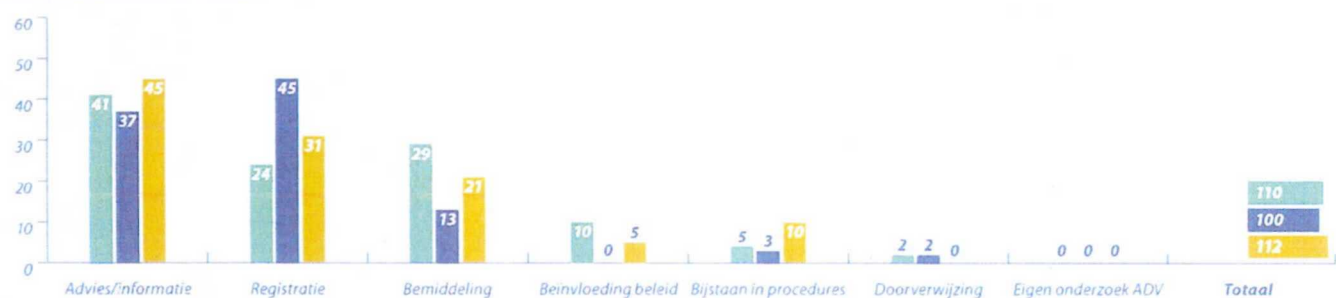
Maatschappelijk terrein

Aard

Klachtbehandeling

Uitspraken

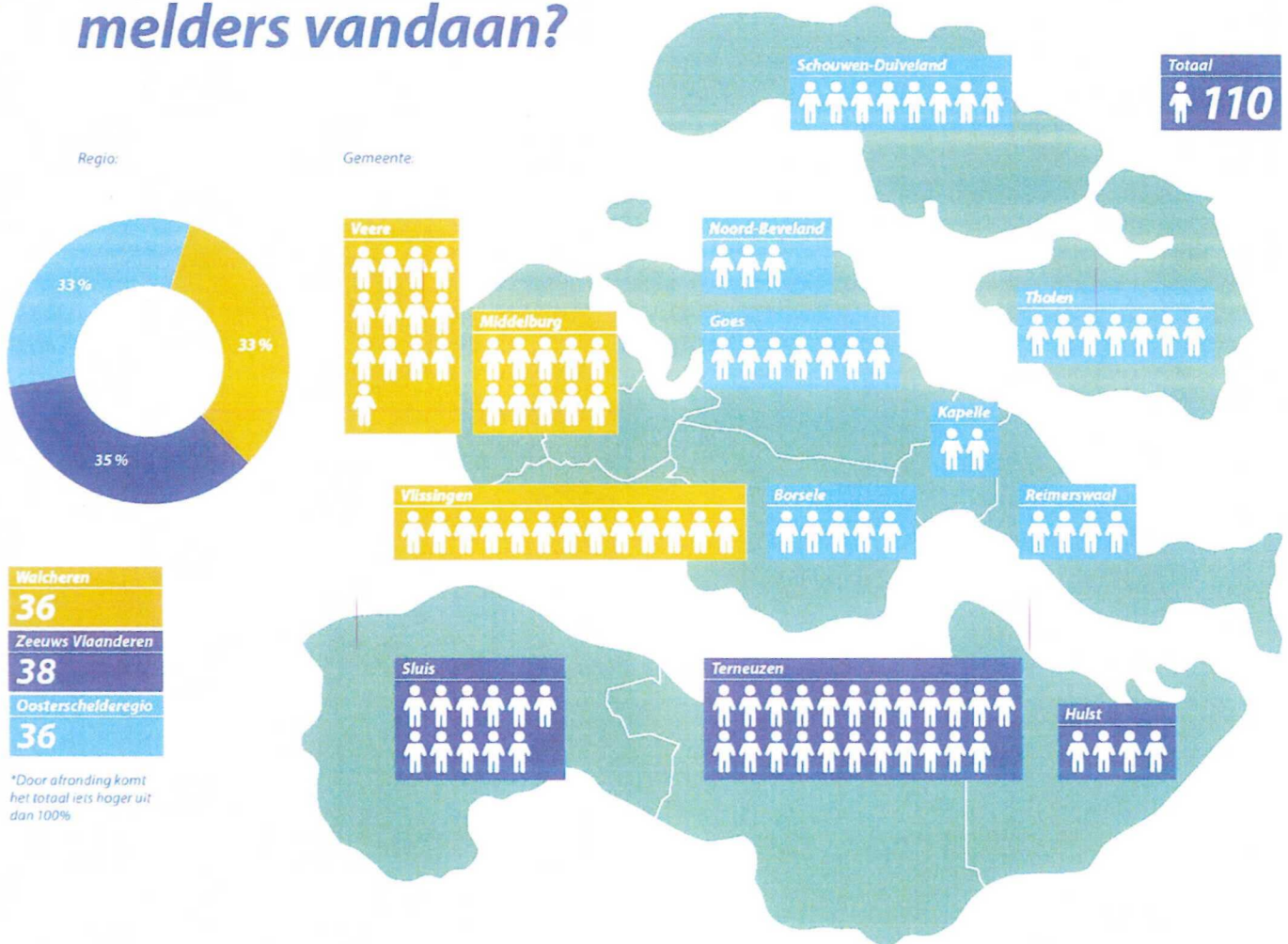
- ② uitspraken van College voor de Rechten van de Mens waarvan:
  - ② onrechtmatig onderscheid (discriminatie)
- ① uitspraak Stichting Klachten en Geschillencommissie Zorgverzekeringen (SKGZ) waarvan:
  - ① gegrond
- ① uitspraak Nationale Ombudsman (n.a.v. politieklacht) waarvan:
  - ② onderdelen gegrond ① onderdeel ongegrond

Politieklachten behandeld in 2018

- ③ waarvan:
  - ③ zijn afgedaan door bemiddeling

3. Waar komen onze melders vandaan?

Projecten

ADB Zeeland voert momenteel twee projecten uit.

Het LHBT Project en de campagne 'Diversiteit loont!'.

LHBT project

ADB Zeeland neemt met de Regenbooggemeenten Middelburg en Goes deel aan een project van het ministerie van OCW om samen met Nederlandse gemeenten de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBT (lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders) inwoners te bevorderen. In 2018 is het project verlengd met een jaar en aan het eind van 2018 is vanuit het ministerie besloten om het nogmaals een verlenging aan te vragen tot en met het jaar 2022.

Onderwijs

- 19 van de in totaal 21 VO schoollocaties geven uitvoering aan diversiteitsbeleid door middel van het convenant 'Iedereen op school veilig en seksueel gezond'.
- Daarnaast hebben alle 6 de schoollocaties voor Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) het convenant ondertekend. Deze scholen gaan een docententruining volgen en in het schooljaar 2018-2019 het lespakket Lang Leve de Liefde en de module Seksuele Diversiteit uitvoeren.
- Er is een doorgaande leerlijn 'Relaties en seksualiteit' ontwikkeld en aangeboden aan alle scholen. Voor het VSO een apart aanbod opgenomen.
- Op verschillende scholen is een GSA (Gay Straight Alliance) opgericht.
- Er zijn 3 trainingen deskundigheidsbevordering voor docenten georganiseerd.
- Er heeft een training deskundigheidsbevordering plaatsgevonden voor jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen.
- Er is contact gezocht met de ouderleden van alle VO scholen om het thema ouderbetrokkenheid vorm te geven.
- Er zijn gesprekken gevoerd met de directies, docenten en intern begeleiders van de verschillende scholen voor het Reformatorisch Onderwijs. Er is geïnventariseerd welke plek het thema Relaties en seksualiteit nu heeft in het lesplan en of seksuele diversiteit daar een onderdeel van vormt en wat er landelijk geadviseerd wordt. Op basis daarvan is een advies geschreven, waarmee we in de periode 2019-2022 verder kunnen gaan.

Professionele hulpverlening

- 60 professionals (4 welzijnsorganisaties) hebben een deskundigheidsbevordering gehad, gericht op het herkennen, bespreekbaar maken en het doorverwijzen bij LHBT problematiek.
- Er zijn (in samenwerking met Transgender Netwerk Nederland) verschillende materialen over het thema genderdysforie ontwikkeld; voor leerkrachten van het basisonderwijs, voor docenten van het Voortgezet Onderwijs en voor hulpverleners. Deze zijn digitaal en fysiek verspreid onder de doelgroep.
- Er zijn folders en affiches speciaal voor LHBT vluchtelingen en asielzoekers in de talen Engels, Frans, Farsi, Tigrinya en Arabisch ontwikkeld. Hierop staan contactgegevens en doorverwijsmogelijkheden.

LHBT Netwerk Zeeland

- Inmiddels het netwerk uitgegroeid tot een zelfstandig opererende stichting, aangestuurd door 5 vrijwillige bestuursleden. Bij het Netwerk hebben zich ruim 10 organisaties aangesloten waarmee nauwe samenwerking is. Ieder jaar worden er netwerkbijeenkomsten georganiseerd en is er aandacht voor zichtbaarheid, naamsbekendheid en het leggen en onderhouden van contacten bij organisaties maar ook bij politieke partijen.

Sport

- In samenwerking met de KNVB is de vlogwedstrijd 'Hoe divers is jouw sportvereniging?' uitgezet bij voetbalverenigingen in Zeeland waarmee regenboogveters en een geldbedrag gewonnen kon worden.

Ouderen

- In 2018 waren er 7 ambassadeurs van Roze 50+ Zeeland actief. Zij hebben contacten met ruim 15 (thuis)zorginstellingen en voeren gesprekken voor een LHBT veilig klimaat voor roze ouderen.
- Er zijn in 2018 twee trainingen voor zorgmedewerkers van de instellingen georganiseerd en er werden 3 voorlichtingen gegeven bij diverse serviceclubs in Zeeland.
- Er worden jaarlijks meerdere activiteiten georganiseerd waaronder bingo met een knipoog, wandelingen, kerstborrel, salonbijeenkomsten en golfclubs.

Borging gemeenten

- 10 van de 13 gemeenten in Zeeland geven inmiddels uiting aan Internationale Coming Outdag en hijsen de regenboogvlag (eerder waren dit alleen de 3 Regenbooggemeenten).
- De gemeente Tholen en gemeente Kapelle geven door een vastgestelde notitie extra aandacht aan LHBT beleid.

Campagne Diversiteit loont!

Het doel van de campagne 'Diversiteit loont!' is om de Zeeuwse arbeidsmarkt meer divers te krijgen. Dit proberen wij te bereiken door netwerkbijeenkomsten te organiseren, een training aan te bieden aan hr-medewerkers (en zij die werkzaam zijn tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt) en het actief promoten van het Charter Diversiteit. Dit laatste is een vrijwillige intentieverklaring waarin bedrijven zelf geformuleerde doelstellingen formuleren in het kader van diversiteit.

Projectgroep

• De projectgroep is in 2018 uitgebreid met een afgevaardigde van de provincie Zeeland. In de projectgroep zijn nu onderwijs (HZ University of Applied Sciences), overheid (UWV en provincie Zeeland) en bedrijfsleven (Zeeland Refinery en Astrid Rutten Projects) vertegenwoordigd.

Activiteiten

- In samenwerking met onder andere het Zeeuws Vrouwenplatform is er een bijeenkomst georganiseerd dat in het teken stond van meer vrouwen in het Zeeuws management en in raden van bestuur en toezicht.
- Roompot Vakanties opende haar deuren van het hoofdkantoor voor een netwerkbijeenkomst van Diversiteit loont!. Deze bijeenkomst stond in het teken van gelijke kansen voor mensen met/zonder arbeidsbeperking. UWV en Arduin waren twee van de sprekers.
- In het kader van de Four Freedoms Awards organiseerde Diversiteit loont! in samenwerking met UCR en de Zeeuwse Meesters een side event. Dit event heette 'Welkom in Zeeland?' en ging over de inburgering van statushouders op de Zeeuwse arbeidsmarkt. Uit de rondetafelgesprekken zijn tal van aanbevelingen gekomen met daarin praktische tips.

Lees verder

• Tijdens de Zeeuwse meester in je werk-week nam Diversiteit loont! deel aan een bijeenkomst waarin de recente demografische ontwikkelingen werden gepresenteerd en de politie een boeiende lezing gaf over de wijze waarop de politie binnen haar organisatie aan de slag gaat met diversiteit. Uit deze bijeenkomst is een samenwerking ontstaan met het mobiliteitsnetwerk Werken voor Zeeland. Hierin zitten alle Zeeuwse overheidsorganisaties.

Het Charter Diversiteit

- In 2018 hebben tijdens genoemde bijeenkomsten de volgende bedrijven een Charter Diversiteit ondertekend:
  - Roompot Vakanties
  - Dow Chemicals
  - UCR
  - Zeelandia

5.

Verdere activiteiten in 2018

Tentoonstelling O Lungo Drom

In 2018 heeft ADB Zeeland in samenwerking met Stichting O Lungo Drom de tentoonstelling 'Roma en Sinti door de jaren heen in Nederland' tentoon gesteld in ZB | Planbureau te Middelburg. De aanleiding hiervan was dat er verschillende signalen vanuit de Zeeuwse Roma en Sinti gemeenschap kwamen waarin de wens kenbaar werd gemaakt meer bekendheid en begrip te creëren voor de geschiedenis en cultuur van deze gemeenschap. De tentoonstelling is ontwikkeld door O Lungo Drom en heeft als doel om de bekendheid van het verleden en daarmee de toekomst van Sinti en Roma in Nederland te bevorderen.

Bevrijdingsfestival 8 miljoen gesprekken

ADB Zeeland heeft tijdens het bevrijdingsfestival in Vlissingen het evenement '8 miljoen gesprekken' uitgevoerd. De gedachte achter dit initiatief is om het ongevoerde gesprek te voeren (16 miljoen

Nederlanders, 8 miljoen gesprekken) tussen verschillende mensen die elkaar normaal gesproken niet zo gauw zouden spreken. Verschillende bezoekers van het festival konden in een bootje stappen en aan de hand van vragenkaartjes met elkaar in gesprek gaan.

Wereldreis door Goes

ADB Zeeland heeft meegewerkt aan een Wereldreis die voor meer dan 200 leerlingen van SSG Nehalennia werd georganiseerd door Stichting Switch. Met deze Wereldreis konden leerlingen kennis maken met verschillende organisaties. ADB Zeeland heeft aan de hand van interactieve oefeningen uitleg gegeven over het ontstaan van vooroordelen en de vaak verstrekende gevolgen hiervan.

Cijfers ZB | Planbureau en Bibliotheek van Zeeland

Voor het eerst zijn de discriminatiecijfers van Zeeland nu ook online terug te vinden in de

databank van ZB | Planbureau en Bibliotheek van Zeeland. Vanaf 2010 zijn de cijfers per gemeente terug te lezen. Hierbij kunnen gemakkelijk allerlei filters worden toegepast zodat bijvoorbeeld ook duidelijk wordt op welke grond het meest gediscrimineerd werd, op welke manier, en op welk terrein.

Training: 'Train de Trainer'

Bij een Zeeuwse Sociale werkvoorziening heeft ADB Zeeland het afgelopen jaar een 'Train de Trainer' gegeven over vooroordelen, discriminatie en diversiteit op de arbeidsmarkt. Het doel van deze Train de Trainer was dat leidinggevendenden getraind werden om vervolgens aan het eigen team een training te kunnen geven over vooroordelen, hokjes denken, en de gevolgen van discriminatie.

6.

Enkele voorbeelden van meldingen

"Sinds ik mijn dochter heb laten weten dat ik transgender ben en in transitie ben gegaan mag ik mijn kleinkind niet meer zien"

"Mijn dienstverband werd niet voortgezet vanwege mijn zwangerschap"

"Omdat ik in een woonwagen woon, kan ik geen CV installatie en ook geen zonnepanelen huren"

"Bij de erewacht van de dodenherdenking werd ik geweigerd vanwege mijn forse postuur"

"Toen wij een huis wilden kopen, vertelde de makelaar ons dat ze geen huizen aan Polen of Roemenen verkopen"

"De koningsspelen werden op de school van mijn dochter - die een beperking heeft - niet voldoende aangepast"

**Anti
Discriminatie
Bureau** ZEELAND

Stationspark 29c

4462 DZ Goes

T 0113 - 39 71 71

E info@adbzeeland.nl

f [/adbzeeland.nl](https://www.facebook.com/adbzeeland.nl)

www.adbzeeland.nl